

Druk Nr 86 / 24

Projekt

UCHWAŁA NR
RADY MIEJSKIEJ W PYRZYCACH
z dnia r.

w sprawie przyjęcia „Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2025– 2027”

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt.15 ustawy z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym (t.j, Dz. U. z 2024 r., poz. 1465) w związku z art. 176, pkt.1 i art. 179 ust.2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (tj. Dz. U. z 2024 r., poz. 177 z późn. zm.), Rada Miejska w Pyrzycach uchwala się, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Gminny Program Wspierania Rodziny dla Gminy Pyrzyce na lata 2025 – 2027 stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Pyrzyc.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia z mocą obowiązującą od 01 stycznia 2025 roku.

Burmistrz Pyrzyc
Marzena Podzińska

Przewodniczący Rady
Paweł Chyt

Bez zastrzeżeń
pod względem prawnym

Natalia Brzanna
radca prawny

Uzasadnienie

do projektu uchwały w sprawie gminnego programu wspierania rodziny na lata 2025 – 2027. Obowiązek podjęcia projektowanej uchwały wynika z art. 179, pkt.1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011r. o spieraniu rodziny i pieczy zastępczej (tj. Dz. U. z 2024 r., poz. 177 ze zm.).

Celem Gminnego Programu Wspierania Rodziny w Gminie Pyrzyce jest wsparcie rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu swoich funkcji, związanych z opieką, wychowaniem i skuteczną ochroną dzieci, jak również profilaktyka środowiska lokalnego w zakresie promowania społecznie pożądanego modelu rodziny. Zapobieganie dysfunkcji rodziny poprzez tworzenie systemu wspomagającego rodzinę. Współpracę wszystkich osób, instytucji i organizacji pracujących z dziećmi i rodzicami.

Wobec powyższego niniejszą uchwałę uznać należy za konieczną i uzasadnioną.

BURMISTRZ

Marzenna Podzińska

DYREKTOR

**Ofisowa Pomocy Społecznej
w Pyrzychach**

mgr Aneta Wojcieszek

GMINNY PROGRAM WSPIERANIA RODZINY NA LATA 2025-2027

PYRZYCE 2024

Spis treści

I. Wstęp	3
II. Uwarunkowania prawne realizacji programu.....	3
III. Diagnoza społeczna.....	4
IV. Diagnoza sytuacji rodzin korzystających z pomocy Ośrodka Pomocy Społecznej w Pyrzycach	9
V. Organizacja zadań ustawowych dot. wspierania rodziny	13
VI. Analiza SWOT	15
VII. Zasoby Gminy Pyrzyce.....	16
VIII. Cele i adresaci programu	17
IX. Harmonogram realizacji programu	18
X. Przewidywane efekty programu	20
XI. Źródła finansowania	20
XII. Monitoring i ewaluacja	20

I. Wstęp

Niemniejszy Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2025-2027 zwany dalej Programem powstał w oparciu o ustawę z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej zgodnie z art. 176 pkt. 1. Program jest kontynuacją programów wspierania rodziny realizowanych w Gminie Pyrzyce, w latach: 2013-2015, 2016-2018, 2019-2021, 2022-2024.

Rodzina jest podstawową komórką społeczną oraz naturalnym środowiskiem rozwoju wszystkich jej członków. Dzieci potrzebują szczególnej ochrony i pomocy ze strony osób dorosłych, których obowiązkiem jest zapewnienie im opieki i odpowiednich warunków do harmonijnego rozwoju. W związku z powyższym niezwykle ważne jest otoczenie rodziny należytą uwagą i troską. Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, zgodnie z art. 176 pkt 1, obliguje gminy do realizacji zadania jakim jest opracowanie i realizacja 3-letnich gminnych programów wspierania rodziny. Przepisy ww. ustawy wyznaczają dwa zasadnicze obszary działania. W pierwszym z nich kładzie się nacisk na wsparcie rodzin borykających się z trudnościami opiekuńczo-wychowawczymi, w drugim natomiast na zapewnienie sprawnie funkcjonującego systemu pieczy zastępczej w przypadkach niemożności sprawowania opieki i wychowywania dziecka przez rodziców.

Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Pyrzyce na lata 2025-2027 jest strategicznym dokumentem gminy opracowanym, w celu realizowania przez wspólnotę samorządową konstytucyjnej zasady udzielenia szczególnej pomocy rodzinie i dziecku. Stanowi samodzielny program, służący wspieraniu rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych. Zakłada on kontynuację działań profilaktycznych na rzecz rodziny poprzez doskonalenie metod pracy z rodziną oraz wprowadzanie nowych form pomocy rodzinie w zależności od potrzeb.

Podmiotem realizującym zadania ustawy o wspieraniu rodziny i pieczy zastępczej na poziomie Gminy Pyrzyce jest Ośrodek Pomocy Społecznej w Pyrzycach.

II. Uwarunkowania prawne realizacji programu

Zadania przyjęte do realizacji, w ramach niniejszego Programu są spójne z kierunkami działań przyjętymi w szczególności w następujących aktach prawnych:

- Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z 2 kwietnia 1997 r. (Dz.U Nr 78, poz.483);

Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2025-2027

- Konwencję o prawach dziecka; przyjęta przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych dnia 20 listopada 1989 r. (Dz. U. z 1991 r. Nr 120, poz.526);
- Ustawa z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (tj. Dz. u. z 2024 r.poz.177);
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (tj. Dz. U. z 2024 r., poz.424);
- Ustawa z dnia 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tj. Dz. U. z 2023 r., poz. 2151);
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (tj. Dz.U. z 2023 r., poz. 1939 ze zm.);
- Ustawa z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej (tj. Dz. U. z 2024 r. poz. 1283);
- Ustawa z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” (tj. Dz. U. z 2023 r.,poz.1923);
- Ustawa z dnia 11 lutego 2016 roku o pomocy państwa w wychowaniu dzieci (tj. Dz.U. 2024 poz. 1576);
- Ustawa z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (tj. Dz.U. 2024 poz. 323);
- Ustawa z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (tj. Dz.U. 2023 poz. 1993).

III. Diagnoza społeczna

Gmina Pyrzyce to gmina miejsko-wiejska położona w południowo-zachodniej części województwa zachodniopomorskiego, w powiecie pyrzyckim. Zajmuje obszar 204,40 km², co stanowi 28,24% powierzchni powiatu, i jest jedną z sześciu powiatowych jednostek terytorialnych. Graniczy z gminami: Warnice, Przelewice, Lipiany, Myślibórz, Kozielice, Bielice i Stare Czarnowo.

Na jej strukturę administracyjną składa się miasto Pyrzyce oraz 21 sołectw: Brzesko, Brzeźno, Czernice, Giżyn, Krzemlin, Letnin, Mechowo, Mielęcín, Młyny, Nieborowo, Nowielin, Obromino, Okunica, Pstrowice, Pyrzyce, Ryszewo, Ryszewko, Rzepnowo, Stróżewo, Turze i Żabów. Najliczniej zamieszkiwaną jednostką gminną jest miasto Pyrzyce (11 106 osób), natomiast najmniej mieszkańców liczy sołectwo Czernice (34 osób).

Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2025-2027

Gmina Pyrzyce jest organem prowadzącym 9 placówek oświatowych, w których w 2023 roku uczyło się 1788 dzieci/ uczniów w 113 oddziałach. Najwięcej uczniów uczęszczało do Szkoły Podstawowej z Oddziałami Integracyjnymi w Pyrzycach 582 uczniów, a najmniej do Zespołu Szkolno-Przedszkolnego w Okunicy 62 uczniów w 8 oddziałach. W zasobach infrastruktury społecznej gminy, w 2023 roku znajdowały się: 1 żłobek, 1 klub dziecięcy, 14 przedszkoli wraz z oddziałami przedszkolnymi przy szkołach, 2 punkty przedszkolne.

Działalność kulturalną w gminie prowadzi Pyrzycki Dom Kultury i Pyrzycka Biblioteka Publiczna wraz z 5 filiami. PDK zajmuje się upowszechnianiem kultury, organizowaniem imprez gminnych, a także przyczynia się do poszerzenia zainteresowań mieszkańców kulturą, sztuką i tradycjami. W placówce odbywa się także szereg różnorodnych zajęć, np. plastyczne, ceramiczne, taneczne, wokalne, teatralne, dziennikarskie, fotograficzne, muzyczne, rękodzielnicze. PDK dysponuje profesjonalną salą widowiskowo – kinowo - teatralną mieszczącą 300 osób, salą baletową, garderobą strojów ludowych, salą dydaktyczną i salą bankietową.

Istotnym animatorem życia kulturalnego jest Pyrzycka Biblioteka Publiczna w Pyrzycach oraz jej filie w Brzesku, Krzemlinie, Okunicy, Ryszewku i Żabowie. Główną funkcją placówek jest zaspokajanie i rozbudzanie potrzeb czytelniczych społeczności lokalnej. Biblioteka inicjuje także przedsięwzięcia służące promocji kultury, książki i czytelnictwa. W strukturach Pyrzyckiej Biblioteki Publicznej funkcjonuje Dział Tradycji Pyrzyckiej – Muzeum Ziemi Pyrzyckiej, który zajmuje się gromadzeniem i ekspozycją zbiorów związanych z historią Ziemi Pyrzyckiej. Działania PDK-u i biblioteki wzajemnie się uzupełniają, zachęcając mieszkańców do aktywnego uczestnictwa w życiu kulturalnym gminy.

Uprawianiu sportu i rekreacji w gminie Pyrzyce służą zarówno obiekty sportowo-rekreacyjne, jak i naturalne warunki oraz przyroda tego regionu. Na bazę służącą uprawianiu sportu i rekreacji w gminie składa się 16 obiektów administrowanych i zarządzanych przez Ośrodek Sportu i Rekreacji w Pyrzycach. Należą do nich: Stadion Miejski (boisko główne, dwa boiska boczne, boisko do piłki siatkowej plażowej, korty tenisowe, teren rekreacyjno-sportowy, urządzenia stacjonarne do ćwiczeń, tor do gry w kule-bule), hala sportowa, kompleks boisk „Orlik 2012” w Krzemlinie oraz boiska sportowe w miejscowościach Pyrzyce (3 obiekty), Brzesko (2), Krzemlin, Brzezin, Mielęcín, Okunica, Nieborowo, Stróżewo, Turze, Rzepnowo, Giżyn, Żabów, Pstrowice i Nowielin.

Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2025-2027

Sport i rekreacja w 2023 r.

Rodzaj podmiotu	liczba
obiekty rekreacyjno-sportowe	16
kluby sportowe	22
w tym uczniowskie kluby sportowe	8

Źródło: dane Urzędu Miejskiego w Pyrzycach

Gminę Pyrzyce według stanu na dzień 31.12.2023 rok zamieszkiwało **17 387** mieszkańców. W poniższej tabeli przedstawiono liczbę ludności jaka zamieszkiwała w gminie w latach 2021-2023 oraz poszczególne liczby urodzeń i zgonów w w/w latach. Z danych wynika, że liczba mieszkańców gminy systematycznie maleje.

Stan na dzień :	Liczba ludności w Gminie Pyrzyce	Liczba urodzeń :	Liczba zgonów:
31.12.2021r.	17 856	132	274
31.12.2022r.	17 626	116	258
31.12.2023r.	17 387	90	205

Źródło: dane Urząd Miejski Pyrzyce ewidencja ludności

Ludność-struktura według płci stan na dzień 31 grudnia				
Liczba ludności (pobyt stały i czsowy)	2022		2023	
Ogółem z tego:	miasto	wieś	miasto	wieś
kobiety	5936	3175	5853	3145
mężczyźni	5338	3177	5253	3136

Opracowanie własne: dane USC Pyrzyce

Analizując powyższe dane można zauważyć tendencję malejącą dotyczącą ogólnej liczby mieszkańców naszej gminy. W ogólnej liczbie ludności gminy większość stanowiły kobiety Społeczeństwo gminy Pyrzyce starzeje się, spada populacja osób w wieku produkcyjnym. Liczba urodzeń w porównywalnych latach była niższa od liczby zgonów. W 2023 roku różnica między liczbą urodzeń, a liczbą zgonów wyniosła minus 115, co świadczy o ujemnym przyroście naturalnym.

Bezrobocie

Zatrudnienie daje nam poczucie stabilizacji i bezpieczeństwa. Utrata pracy niejednokrotnie staje się traumatycznym przeżyciem, z którym trudno się pogodzić. W takim momencie stajemy się bezradni, tracimy wiarę w swoje umiejętności, martwimy się o

przyszłość, o to w jaki sposób zaspokoimy potrzeby najbliższych i swoje. Taka sytuacja niejednokrotnie sprzyja popadaniu w uzależnienia (alkohol, narkotyki), a negatywne emocje, które towarzyszą osobie, która utraciła zatrudnienie mogą potęgować zachowania agresywne, przemocowe. Jednak nie zawsze taki scenariusz musi się zrealizować. Utrata zatrudnienia może wpłynąć na to, że zaczniemy „inwestować w siebie”, zwiększać swoje umiejętności poprzez udział w kursach, szkoleniach. Utrata pracy może sprzyjać także zastanowieniu się nad własną karierą zawodową- czy to co dotychczas wykonywaliśmy dawało nam satysfakcję, czy może czas na zmiany, na przebranżowienie się.

Liczba osób bezrobotnych zarejestrowanych w gminie wynosiła ogółem na dzień 31 grudnia 2023 roku wyniosła 1102 osoby.

Rodzina dysfunkcyjna jest to rodzina, która nie spełnia swych zadań względem dzieci. Rodziny te pozostają w opozycji do właściwości rodziny zdrowej. W takiej rodzinie na pierwszym miejscu zaspakajane są potrzeby rodziców, a nie dzieci. Zaburzona jest również więź emocjonalna między członkami rodziny – są osoby ważniejsze, którym pozostali członkowie rodziny muszą się podporządkować. Rodzina dysfunkcyjna nie zaspokaja potrzeb emocjonalnych jej członków, nie zapewnia bezpieczeństwa ani właściwych warunków do prawidłowego rozwoju i wzrastania dzieci.

Źródłem zaburzeń w takiej rodzinie są zakłócenia w relacjach między rodzicami, a także ich nieprawidłowe relacje z własnym „ja” (dotyczy to całego spektrum zaburzeń osobowości – od chorób psychicznych i nałogów, po niedojrzałość emocjonalną, przerost ambicji itd.). Zgodnie z koncepcją rodziny jako systemu, kiedy jeden jej element (matka, ojciec lub ich związek) jest dysfunkcyjny, konsekwencje dotyczą wszystkich jej członków. Na przykład alkoholizm ojca negatywnie wpływa na relacje z matką, a te z kolei burzą poczucie bezpieczeństwa u dziecka i narażają je na długotrwały stres. W efekcie mały człowiek nie nabywa właściwych wzorców funkcjonowania w rodzinie i społeczeństwie, dręczy go stałe poczucie zagrożenia, czuje się gorszy, boi się angażować w głębsze relacje z innymi.

Pracownicy socjalni jak i również asystenci rodziny Ośrodka Pomocy Społecznej w Pyrzycach w ramach wykonywania swoich obowiązków podejmują działania na rzecz rodzin dysfunkcyjnych, borykających się z różnorodnymi problemami. Niejednokrotnie są to rodziny, które oprócz ubóstwa dotknięte są wieloma dysfunkcjami. Praca z takimi rodzinami wymaga od kadry pomocy społecznej wysokiego profesjonalizmu i zaangażowania w

Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2025-2027

podejmowanych działaniach. Gmina Pyrzyce zatrudnia dwóch asystentów rodziny. Zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny asystent rodziny nie może mieć więcej niż 15 rodzi.

Rok	2021	2022	2023
Liczba zatrudnionych asystentów na dzień 31 grudnia	2	2	2
Liczba rodzin objętych wsparciem asystentów rodziny z tego:	34	32	27
Nakaz sądu	6	6	10

Źródło: Opracowanie własne: dane OPS Pyrzyce

Nadrzędnym celem pracy asystenta rodziny jest pomoc rodzinie w zachowaniu jej integralności, przeciwdziałanie konieczności umieszczania dzieci w pieczy zastępczej.

Do zadań asystenta rodziny należy podejmowanie działań naprawczych w rodzinach w ramach obowiązków służbowych, a w szczególności:

- opracowanie i realizacja planu pracy z rodziną we współpracy z członkami rodziny i w konsultacji z pracownikiem socjalnym;
- opracowanie i realizacja planu pracy z rodziną we współpracy z koordynatorem pieczy zastępczej, w przypadku umieszczenia dziecka w pieczy zastępczej;
- udział w spotkaniach grup roboczych ds. okresowej oceny sytuacji dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej, której organizatorem jest Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Pyrzycach;
- udzielanie pomocy rodzinom w poprawie ich sytuacji życiowej, w tym w zdobywaniu umiejętności prawidłowego prowadzenia gospodarstwa domowego; wskazywanie, jak sprawnie można wykonywać obowiązki domowe; doradzanie w jaki sposób zarządzać środkami finansowymi;
- udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów psychologicznych; motywowanie do uczestnictwa w różnego rodzaju terapiach: terapii rodzinnej, terapii psychologicznej, terapii uzależnień;
- udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów wychowawczych z dziećmi; współpraca z nauczycielami, wychowawcami i pedagogami w zakresie rozwiązywania problemów wychowawczych z dziećmi; wskazywanie sposobów wspólnego spędzania czasu z rodziną; aktywowanie do częstych kontaktów rodziców z wychowawcami;
- wspieranie aktywności społecznej rodzin; udział w ważnych wydarzeniach rodzinnych oraz pozaszkolnych formach aktywności dzieci;

Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2025-2027

- motywowanie członków rodzin do podnoszenia kwalifikacji zawodowych, udzielanie pomocy w poszukiwaniu, podejmowaniu i utrzymywaniu pracy zarobkowej;
- pomoc w terminowym realizowaniu spraw urzędowych przy wykorzystaniu uprawnień asystenta rodziny; towarzyszenie rodzinie i inicjowanie działań prawnych w celu uregulowań zaniedbań i wyjaśnienia sytuacji prawnej w sprawach rodzinnych;
- wspomaganie rodziny w zabezpieczeniu odpowiedniej specjalistycznej opieki medycznej i psychologicznej, towarzyszenie podczas wizyt lekarskich; motywowanie do systematycznego leczenia i zażywania leków zgodnie z zaleceniami lekarza, wspieranie w kontynuowaniu leczenia, udzielanie wsparcia emocjonalnego osobie chorej i członkom jej rodziny, również gdzie występuje problem długotrwałej choroby psychicznej;
- prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej, w rodzinach z problemem alkoholowym, w zakresie wzmocnienia rodziny;
- monitorowania funkcjonowania rodziny po zakończeniu pracy z rodziną;
- sporządzanie, na wniosek sądu, opinii o jej członkach; okresowe sprawozdania do Sądu Rejonowego w Stargardzie III Wydział Rodzinny i Nieletnich o przebiegu współpracy z rodziną; bieżące informowanie sądu o niepokojących zdarzeniach w rodzinach;
- współpraca z jednostkami administracji rządowej i samorządowej, właściwymi organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami i osobami specjalizującymi się w działaniach na rzecz dziecka i rodziny; m. in. Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Pyrzycach - Koordynatorem pieczy zastępczej, Poradnią Psychologiczno – Pedagogiczną, Komendą Powiatową Policji, Strażą Miejską, Zespołem Kuratorskiej Służby Sądowej, Sądem Rodzinnym, kuratorami społecznymi, Poradnią Leczenia Uzależnień, pedagogami i wychowawcami dzieci w szkołach i przedszkolach, świetlicą środowiskową;
- współpraca z Zespołem Interdyscyplinarnym lub Grupą Roboczą, pracownikiem socjalnym prowadzącym procedury „Niebieskie Karty”.

Podejmowane działania przez asystenta rodziny w rodzinach mają na celu doprowadzić do ustabilizowania sytuacji w tych rodzinach

IV. Diagnoza sytuacji rodzin korzystających z pomocy Ośrodka Pomocy Społecznej w Pyrzycach

Pomoc społeczna wg ustawy z dnia 12 marca 2014 r. o pomocy społecznej stanowi instytucję polityki społecznej mającej na celu pomoc osobom i ludziom w przezwyciężeniu

Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2025-2027

trudnych sytuacji życiowych i doprowadzenie do usamodzielnienia. W 2023 roku z pomocy społecznej korzystały 647 (osoby, rodziny) co stanowiło ok. 3,6 % wszystkich mieszkańców gminy Pyrzyce.

Osoby i rodziny objęte pomocą społeczną, w latach 2021-2023

rok	pomoc we wszystkich formach		w tym: pomoc finansowa	
	liczba rodzin	liczba osób w rodzinach	liczba rodzin	liczba osób w rodzinach
2021	539	751	369	649
2022	542	770	368	666
2023	593	839	364	647

Źródło: Sprawozdanie roczne OPS, za 2021, 2022, 2023

Z danych Ośrodka Pomocy Społecznej w Pyrzycach w okresie od stycznia 2021 r. do grudnia 2023 r. udzielono wsparcia rodzinom w związku z następującymi problemami:

Występujący problem w rodzinie	Liczba środowisk na dzień		
	31.12.2021r	31.12.2022r.	31.12.2023r
Ubóstwo	293	275	286
Długotrwała choroba	263	254	298
Bezrobocie	147	144	148
Niepełnosprawność	176	234	190
Bezradność w prowadzeniu gospodarstwa domowego w tym:	67	72	86
rodziny wielodzietne		38	9
-rodzina niepełna	56	92	72
Alkoholizm	55	39	53
Potrzeba ochrony macierzyństwa	26	30	57
Wielodzietność	44	13	44
Trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	8	12	14
Zdarzenie losowe	2	2	3
Narkomania	2	2	0
Sieroctwo	1	0	0
Bezdomność	24	23	29
Długotrwała lub ciężka choroba	263	254	298

Źródło: Sprawozdanie roczne OPS

Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2025-2027

Najczęstszymi problemami występowania o pomoc finansową było ubóstwo następnie: długotrwała lub ciężka choroba, niepełnosprawność, bezrobocie, bezradność, w sprawach opiekuńczo-wychowawczych. Poniżej prezentujemy w formie tabelarycznej szczegółowe dane dotyczące: liczby rodzin i osób w rodzinach korzystających z pomocy społecznej.

Rodzaje świadczeń, z których korzystają poszczególne typy rodzin ze względu na liczbę dzieci w 2023 roku.

Liczba świadczeń			
Typ rodziny	Ogółem	Świadczenia pieniężne	Świadczenia niepieniężne
Bez dzieci	5122	2920	2202
Jedno dziecko	1227	199	1028
Dwoje dzieci	3322	276	3046
Troje dzieci	3884	152	3732
Czworo i więcej dzieci	5112	117	4995

Źródło: Sprawozdanie roczne OPS

Z przedstawionej tabeli stwierdza się, że rodziny nie posiadające dzieci skorzystały z największej liczby świadczeń pieniężnych i niepieniężnych, następnie rodziny wielodzietne.

Główne powody przyznania pomocy dla rodzin jednoosobowych i wieloosobowych

Typy rodzin					
Powód przyznania	Ogółem	1 osobowa	2 osobowa	3 osobowa	4 i więcej osób
Ubóstwo	279	189	32	18	40
Długotrwała lub ciężka choroba	295	216	41	13	25
Niepełnosprawność	193	148	23	10	12
Bezrobocie	144	69	26	19	30
Bezradność w sprawach opiekuńczo wychowawczych rodzina niepełna	57	1	18	21	17

Źródło: Sprawozdanie roczne OPS

Świadczenie rodzicielskie

Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2025-2027

Świadczenie rodzicielskie przysługuje osobom, którym urodziło się dziecko, a które nie otrzymują zasiłku macierzyńskiego lub uposażenia macierzyńskiego.

Ilość świadczeń rodzicielskich w latach 2021-2023		
2021 rok	2022 rok	2023 rok
395 świadczeń	422 świadczeń	380 świadczeń

Źródło: Sprawozdanie roczne OPS

Z przedstawionych danych wynika, że najwięcej świadczeń rodzicielskich wypłacono w 2022 roku.

Średniomiesięczna liczba rodzin korzystających z zasiłków rodzinnych wraz dodatkami oraz korzystających z jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia dziecka.

Liczba rodzin					
	2019	2020	2021	2022	2023
Liczba rodzin korzystających z zasiłków rodzinnych wraz dodatkami	426	331	252	201	138

Źródło. Sprawozdanie roczne OPS

Liczba rodzin korzystających z zasiłków rodzinnych i jednorazowej zapomogi systematycznie maleje, powodem tego jest malejąca liczba urodzeń oraz niezmienną się kryterium dochodowe.

Poniższa tabela przedstawia liczbę rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny w gminie Pyrzyce z uwagi na występujące w nich problemy:

Stan na dzień:	Liczba rodzin objętych wsparciem	Występujące problemy w rodzinach:		
		Niepełnosprawność	Uzależnienia-przemoc	Niewydolność opiekuńczo – wychowawcza
31.12.2021 r.	34	0	15	34
31.12.2022 r.	32	1	7	32
31.12.2023 r.	27	0	6	27

Źródło: Opracowanie własne OPS w Pyrzycach

Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2025-2027

Analizując występujące w rodzinach objętych wsparciem asystenta problemy zauważalny jest fakt, iż problem niewydolności opiekuńczo – wychowawczej oraz uzależnienia i przemocy w większości był podstawą do podjęcia współpracy. W wielu rodzinach problemy te łączyły się ze sobą. Rodziny otoczone wsparciem mogły korzystać z zaproponowanych form podnoszących ich kompetencje opiekuńczo – wychowawcze poprzez udział w warsztatach, grupach wsparcia spotkaniach z psychologiem wprowadzenie i wsparcie rodziny wspierającej. Natomiast w obszarze problemu uzależnienia i przemocy rodziny miały możliwość uczestnictwa w terapiach odwykowych zamkniętych i dziennych, grupach wsparcia, zajęciach korekcyjno – edukacyjnych.

Podjmując rozważania na temat roli rodziny w systemie profilaktyki, trzeba zdawać sobie sprawę z aktualnych zagrożeń, jakie niesie za sobą rozwój cywilizacji. Postawy wielu ludzi nacechowane są lękiem przed przyszłością i rozczarowaniem. Wiele małżeństw się rozpada. Rodzice są zapracowani, nie zwracają uwagi na potrzeby dziecka (głównie emocjonalne). Coraz bardziej widoczne są różnice pomiędzy „bogatymi” a „biednymi”. Najbardziej przez ten stan rzeczy cierpią dzieci, które pozostawione „same sobie” podejmują działania demoralizujące, które prowadzą do niedostosowania społecznego.

Wprowadzenie w życie ustawy „Za życiem” o wsparciu kobiet w ciąży” dało możliwość udzielenia pomocy w formie konsultacji mających na celu przedstawienie obszaru przysługujących im praw. W latach 2021 – 2023 roku 6 rodzin otrzymało wsparcie z ustawy „Za życiem” poprzez skorzystanie z bezpłatnych konsultacji psychologicznych, pełne informacje i wykaz miejsc oraz placówek medycznych, gdzie mogą uzyskać wsparcie oraz pomoc finansową w kwocie 4 000 zł na dziecko.

V. Organizacja zadań ustawowych dot. wspierania rodziny

Obowiązek wspierania rodziny oraz organizacja pieczy zastępczej w zakresie ustawowym spoczywa na jednostkach samorządu terytorialnego oraz na organach administracji rządowej. Ustawa określa podział kompetencji, w tym działań i zadań pomiędzy samorządami, który przedstawia się następująco:

Gmina	Powiat
• Profilaktyka – wspieranie rodziny • Asystent rodziny • Placówki wsparcia dziennego	• Piecza zastępcza, rodzinna i instytucjonalna • Usamodzielnienie pełnoletnich wychowanków pieczy zastępczej • Adopcje działające na rzecz dziecka i

Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2025-2027

• Rodziny wspierające • Inne podmioty lub instytucje działające na rzecz rodziny	rodziny • Rodziny zastępcze i rodzinne domy dziecka • Placówki opiekuńczo – wychowawcze • Usamodzielnienie • Organizator rodzinnej pieczy zastępczej (koordynator) • Rodziny pomocnicze
--	--

Źródło: opracowanie własne na podstawie ustawy o wspieraniu rodziny i pieczy zastępczej.

Zadaniem ustawowym gminy jest zatrudnienie asystenta rodziny do bezpośredniej pracy z rodziną przeżywającą trudności. Asystent rodziny zajmuje się niezależnie od pracowników socjalnych, wyłącznie pomocą i pracą z rodziną. Celem pracy asystenta jest osiągnięcie przez rodzinę podstawowego poziomu stabilności życiowej, która umożliwi jej wychowanie dzieci. Jego głównym zadaniem jest niedopuszczenie do oddzielenia dzieci od rodziny oraz podjęcie działań zmierzających do zażegnania kryzysu w rodzinie. Nienormowany i elastyczny czas pracy asystenta rodzinnego służyć ma realnym potrzebom i rytmowi życia rodziny.

Rolą asystenta rodziny nie jest powielanie pracy pracownika socjalnego, którego zadanie polega między innymi na systematycznej diagnozie środowisk zagrożonych wykluczeniem i udzielanie im odpowiedniego wsparcia. Asystent rodziny kierowany jest do pracy tylko z tymi rodzicami, w których sytuacja dziecka małoletniego wymaga wsparcia zewnętrznego.

Zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej do zadań własnych gminy należy również współfinansowanie pobytu dziecka w rodzinie zastępczej, albo w rodzinnym domu dziecka.

Gmina właściwa ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed umieszczeniem go po raz pierwszy w pieczy zastępczej ponosi odpowiednio wydatki w wysokości:

- 10 % wydatków na opiekę i wychowanie dziecka w pierwszym roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej,
- 30 % wydatków na opiekę i wychowanie dziecka drugim roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej,
- 50 % wydatków na opiekę i wychowanie dziecka w trzecim roku i następnych latach pobytu dziecka w pieczy zastępczej.

VI. Analiza SWOT

Rodzina jako podstawowa komórka społeczeństwa oraz naturalne środowisko rozwoju, i dobra wszystkich jej członków, a w szczególności dzieci

W analizie strategicznej szczególne znaczenie odgrywa zintegrowana metoda typu SWOT (ang. Strengths, Weaknesses, Opportunities, Threats). Jest to narzędzie badawcze kompleksowo określające mocne i słabe strony oraz szanse i zagrożenia, niezbędne do zdiagnozowania obecnej sytuacji oraz prognozowanych skutków. Polega ona na zidentyfikowaniu czterech wymienionych grup czynników i określeniu ich wpływu pozytywnego, jak i negatywnego na sytuację w Gminie Pyrzyce. W omawianej analizie wyróżnia się etapy: identyfikację i analizę mocnych i słabych stron oraz identyfikację i analizę szans i zagrożeń.

Ubóstwo, Rodzina, Dziecko i Młodzież, Przemoc w rodzinie	
MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
1. Realizowanie programów, projektów rzecz osób zagrożonych i dotkniętych ubóstwem. 2. Analizowanie problemów rodzin, dzieci i młodzieży w gminie. 3. Wsparcie asystenta rodziny dla rodzin dysfunkcyjnych. 4. Zapewnianie dostępu do poradnictwa specjalistycznego dla rodzin wymagających tej formy wsparcia. 5. Analizowanie potrzeb osób samotnie wychowujących dzieci. 6. Funkcjonowanie na terenie gminy placówki wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży. 7. Monitorowanie zapotrzebowania na opiekę nad dziećmi do lat 3. 8. Rozwinięta infrastruktura oświatowa Gminy Pyrzyce. 9. Odpowiednio przygotowana kadra do pracy z osobami dotkniętymi przemocą w rodzinie. 10. Zapewnianie pomocy i wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie na terenie gminy Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie: • realizacja procedury „Niebieskie Karty” • współpraca międzyinstytucjonalna w udzielaniu pomocy osobom/rodzinom dotkniętym przemocą w rodzinie • pozyskiwanie do współpracy organizacji pozarządowych oraz lokalnie działających grup mieszkańców	1. Ujemny przyrost naturalny. 2. Przerzucanie odpowiedzialności za wychowanie dziecka na instytucje. 3. Mała świadomość i gotowość społeczna w zakresie wspierania rodziny i pieczy zastępczej. 4. Istnienie szarej strefy zatrudnienia. 5. Niechęć do korzystania z rodzinnego poradnictwa specjalistycznego. 6. Niechęć osób i rodzin do udziału w różnego rodzaju działaniach wspierających tj. szkole dla rodziców, program korekcyjno-edukacyjny. 7. Brak pozytywnych wzorców osobowych w rodzinach dysfunkcyjnych, odrzucanie autorytetu szkoły/ nauczyciela. 8. Ograniczone środki finansowe na realizację założonych programów.

Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2025-2027

- włączanie grup zagrożonych do pozytywnych aktywności społecznych - inicjowanie akcji uwrażliwiających społeczność lokalną na problemy przemocy w rodzinie	
11. Opracowana Strategia Problemów Społecznych.	
SZANSE	ZAGROŻENIA
1. Przydzielenie asystenta dla rodziny celem wsparcia i pomocy dla rodzin przeżywających trudności w pełnieniu funkcji opiekuńczo – wychowawczej. 2. Wzmocnienie współpracy pomiędzy instytucjami wspierającymi rodzinę. 3. Promowanie idei wolontariatu. 4. Wzmocnienie współpracy z organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym.	1. Zanik więzi i tradycji rodzinnych. 2. Nieradzenie sobie w wychowywaniu dzieci przez rodziców biologicznych. 3. Wzrost patologicznych zachowań wśród dzieci i młodzieży, narastająca przemoc i demoralizacja. 4. Narastający problem uzależnień: alkohol, środki odurzające, narkotyki, gry komputerowe, telefon.

VII. Zasoby Gminy Pyrzyce

Program wspierania rodziny na lata 2025-2027 będzie służył realizacji gminnej polityki rodzinnej. Działania na rzecz dziecka i rodziny realizują instytucje opisane w poniższej tabeli.

Instytucje realizujące działania na rzecz dziecka i rodziny w Gminie Pyrzyce:

1. Urząd Miasta i Gminy Pl. Ratuszowy 1, 74-200 Pyrzyce	Dowozy dzieci niepełnosprawnych, przyznawanie i wypłacanie stypendiów, karta dużej rodziny, karta rodziny
2. Ośrodek Pomocy Społecznej w Pyrzycach, Plac Ratuszowy 1, 74-200 Pyrzyce	Praca socjalna, pomoc finansowa, rzeczowa, dożywianie dzieci i młodzieży w szkołach, aktywizacja społeczno-zawodowa, wspieranie aktywności lokalnej, placówka wsparcia dziennego.
3. Gminna Komisja Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Pyrzyce Plac Ratuszowy 1	Wsparcie psychologiczne, przygotowywanie i realizowanie programów profilaktycznych i edukacyjnych wspierających wychowanie dzieci, młodzieży, organizacja wypoczynku letniego, poradnictwo psychologiczne, prawne, świetlice środowiskowe; - przeciwdziałanie problemom dotyczącym nadużywania alkoholu.

Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2025-2027

4. Gminny Zespół Interdyscyplinarny 74-200 Pyrzyce, Plac Ratuszowy 1	Zadaniem zespołu jest: integrowanie i koordynowanie działań przedstawicieli różnych instytucji oraz specjalistów w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, diagnozowanie problemu przemocy w rodzinie, podejmowanie działań mających na celu ochronę osób doznających przemocy.
5. Placówki oświatowo- wychowawcze z terenu gminy Pyrzyce: – 4 szkoły podstawowe (w tym 4 SP, 2 Punkty Przedszkolne ,4 Oddziały Przedszkolne); – 2 zespoły szkolno-przedszkolne (w tym 2 SP, 3 Przedszkola Publiczne); – 2 przedszkola publiczne; – 1 Pyrzycka Szkoła Publiczna; – 1 żłobek dziecięcy; – 1 klub dziecięcy; – 10 świetlic środowiskowych; – OREW; – 5 przedszkoli niepublicznych.	Szkoły i placówki prowadzą systematyczną działalność wychowawczą, edukacyjną, informacyjną i profilaktyczną wśród uczniów i wychowanków, ich rodziców lub opiekunów oraz nauczycieli, wychowawców, pedagogów, psychologów i innych pracowników szkoły.
6. Placówki służby zdrowia	Działalność w zakresie profilaktyki i opieki zdrowotnej
7. Parafie z terenu gminy	Działalność charytatywna

Źródło: opracowanie własne

W Gminie Pyrzyce funkcjonuje szeroki wachlarz form pomocy dla dziecka i rodziny ze strony powyższych instytucji. Są to zarówno poradnictwa jak i konkretne usługi, które wspierają zwalczanie bezradności opiekuńczo-wychowawczej, zajmują się profilaktyką, zapobieganiem sytuacją kryzysowym, nałogami itp.

VIII. Cele i adresaci programu

Głównym celem programu jest:

„Wspieranie rodzin w prawidłowym wypełnianiu i przywracaniu funkcji opiekuńczo wychowawczych”

Cele szczegółowe:

- 1) Budowanie bezpieczeństwa socjalnego rodzin;
- 2) Wspieranie rodziców/opiekunów w prawidłowym wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych;

Gminny Program Wsparcia Rodziny na lata 2025-2027

- 3) Przeciwdziałanie marginalizacji i degradacji społecznej rodzin mających trudności w podstawowym wypełnianiu ról rodziców/opiekunów;
- 4) Zabezpieczenie podstawowych potrzeb dziecka i rodziny;
- 5) Wsparcie kobiet w ciąży i rodzin ze szczególnym uwzględnieniem kobiet w ciąży powikłanej.

Adresatami Gminnego Programu Wsparcia Rodziny dla Gminy Pyrzyce na lata 2025-2027 są rodziny oraz ich członkowie zamieszkujące na terenie Gminy Pyrzyce w szczególności przeżywające trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych. Program kierowany jest do rodziców, dzieci, opiekunów faktycznych i prawnych, a także do przedstawicieli instytucji i służb pracujących na rzecz dzieci i młodzieży.

Głównym założeniem Programu jest stworzenie wielopłaszczyznowego wsparcia rodziny poprzez działanie mające służyć: wspieraniu potencjału rozwojowego rodziny, biologicznej na wczesnym etapie jej funkcjonowania, wzmocnieniu systemu gwarantującego prawidłowy proces wychowawczy oraz ochrony dzieci przed nieprzystosowaniem społecznym, marginalizacją i wykluczeniem, poprawie sytuacji dziecka w środowisku szkolnym poprzez wzbogacanie oferty edukacyjnej oraz wspieranie uczniów wymagających pomocy, zwiększeniu poziomu bezpieczeństwa dzieci, młodzieży i rodziny poprzez prowadzenie stosownych działań profilaktyczno-edukacyjno-wychowawczych w środowisku, zapobieganiu powstawania sytuacji kryzysowych wymagających interwencji oraz skuteczne reagowanie w sytuacjach już zaistniałych poprzez udzielanie wielopłaszczyznowego wsparcia.

IX. Harmonogram realizacji programu

Harmonogram Programu Wsparcia Rodziny na lata 2025-2027 w gminie Pyrzyce został przedstawiony, w formie poniższej tabeli.

L.p.	Działanie	Termin realizacji	Realizatorzy	Wskaźniki
1.	Kierowanie asystentów rodzin do pracy z rodzinami, przygotowanie planu pracy, realizacja zadań.	2025-2027	OPS	- liczba asystentów rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny, - liczba dzieci w rodzinach objętych pomocą asystenta, - liczba rodzin w których

Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2025-2027

				zakończono współpracę z uwagi na zrealizowanie planu pracy, i osiągnięcie zamierzonego efektu, - liczba planów pracy skoordynowanych z planem pomocy dziecku umieszczonemu w pieczy zastępczej
2.	Prowadzenie działalności profilaktycznej na rzecz rodziny	2025-2027	Wszystkie podmioty uczestniczące w realizacji Programu	- ilość plakatów, ulotek, - utworzenie zakładki na stronie internetowej, - ilość programów udział w kampaniach konferencyjnych seminariach promujących wartość rodziny; 2) udział w programach profilaktycznych i edukacyjnych wspierających wychowanie rodziny
3.	Udzielanie wsparcia i pomocy rodzinie przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej	2025-2027	Wszystkie podmioty uczestniczące w realizacji Programu	- ilość porad udzielonych - ilość rodzin objętych pomocą finansową, rzeczową, ilość dzieci dożywianych w szkołach, - ilość przyznanych stypendiów szkolnych, - ilość kontraktów socjalnych
4.	Doskonalenie współpracy pomiędzy instytucjami i podmiotami działającymi na rzecz dzieci i rodziny	2025-2027	Wszystkie podmioty uczestniczące w realizacji Programu	-liczba spotkań, szkoleń konferencji itp.--liczba planów pomocy dziecku umieszczonemu w pieczy zastępczej, - liczba informacji o rodzicach biologicznych, których dzieci umieszczone są w pieczy zastępczej

X. Przewidywane efekty realizacji programu

Spodziewanym efektem realizacji Programu ma być polepszenie sytuacji dziecka i rodziny, poczucia bezpieczeństwa socjalnego, ograniczenie patologii społecznej, zminimalizowanie negatywnych zachowań oraz stworzenie skutecznego wsparcia dla rodziny i dziecka. Stworzenie wielopłaszczyznowego wsparcia dla rodzin przeżywających trudności opiekuńczo-wychowawcze.

XI. Źródła finansowania

Źródłem finansowania zadań Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2025-2027 w Gminie Pyrzyce są środki: gminy, oraz środki pozyskane na zadania związane z realizacją programu w formie: dotacji celowych z budżetu państwa, dotacji na realizację rządowych programów: wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej.

XII. Monitoring i ewaluacja

Koordynatorem programu jest Ośrodek Pomocy Społecznej w Pyrzycach. Monitoring będzie polegał na zbieraniu i analizowaniu danych dotyczących zrealizowanych zadań w ramach przedmiotowego programu, we współpracy z podmiotami zaangażowanymi w jego realizację.

Przedmiotem ewaluacji będzie skuteczność podejmowanych działań w oparciu o analizę założonych wskaźników.

Dyrektor Ośrodka Pomocy Społecznej w Pyrzycach co roku do 31 marca przedkłada Radzie Miejskiej sprawozdanie merytoryczne i finansowe z realizacji programu.

Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2025-2027

Uzasadnienie do projektu uchwały w sprawie uchwalenia „Gminnego programu wspierania rodziny na lata 2025- 2027”

Obowiązek opracowania i przyjęcia programu wspierania rodziny wynika z art. 176 pkt. 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Zgodnie zapisami ustawy opracowanie i realizacja 3-letnich gminnych programów wspierania rodziny jest zadaniem własnym gminy.

Program uwzględnia działania niezbędne do realizacji wsparcia rodziny wynikające z ustawy oraz zdiagnozowanych potrzeb, określa działania ich wskaźniki oraz realizatorów. Program będzie stanowił podstawę do podejmowanych działań w obszarze wspierania dziecka i rodziny w latach 2025-2027.

Biorąc powyższe pod uwagę przyjęcie uchwały jest zasadne

Projekt uchwały przedkłada Burmistrz Pyrzyc.

Opracowała: Aneta Wojcieszek

Dyrektor Ośrodka Pomocy Społecznej